

Plenum

Torsdag 19.3.2020 kl. 16.02—17.02

2.2. Muntlig fråga om säkerställande av hjälp till äldre under coronavirusepidemin (Paula Risikko saml)

Muntligt spörsmål MFT 40/2020 rd

Muntlig frågestund

Talman Matti Vanhanen: Ledamot Risikko.

Debatt

16.09 Paula Risikko kok: Arvoisa puhemies! Todella, tärkeä tehtävämme on pyrkiä suojaamaan heitä, jotka ovat tartuntataudin kannalta suurimmassa riskiryhmässä. Kiitos jo tässä vaiheessa kaikille ammattilaisille, mutta vastuu on tietysti meillä kaikilla.

Hallitus on tänään antanut toimintaohjeita ikääntyneille ja heidän läheisilleen, ja nyt on tietysti varmistettava, että tieto ohjeista saavuttaa jokaisen. Ohjeet lähikontaktien vähentämiseksi ja tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi on syytä ottaa vakavasti. Mutta moni ikäihminen tarvitsee arjessaan toisen ihmisen apua. Kaikilla ikäihmisillä ei ole omaisia tai ystäviä, jotka voisivat auttaa ruoanhaussa tai apteekissa käynnissä. Miten voimme varmistaa, että jokainen ikääntynyt saa tarvitsemansa avun kotiin? Onko huolehdittu, että kunnissa varmasti tiedetään, missä ne apua tarvitsevat ikäihmiset ja muut kotiin apua tarvitsevat, kuten vammaiset, ovat? Mielestämme tulee hyödyntää avun takaamiseksi yritysten palveluja ja kolmannen sektorin toimijoita. [Mika Niikko: Juuri niin!] Myös teknologiaa kannattaa hyödyntää kontaktien ylläpitämiseksi, ja sillä estetään myös yksinäisyyttä. Mitä mieltä näistä olette?

16.11 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitän edustaja Risikkoa: erinomaisia ajatuksia ja juuri sen suuntaisia kuin nyt ollaan tekemässäkin. Kysymys on siitä, että tämä vahva ohjeistus toimintaohjeena, että yli 70-vuotiaitten osalta on nyt tärkeää välttää kontakteja, on se aivan ratkaisevin tässä epidemiassa. Meidän kaikkien pitää olla talkoissa mukana siinä, että vähennetään kontakteja, mutta erityisesti riskiryhmiin kuuluvien osalta kontakteja ei tulisi juuri olla.

Tältä osin tullaan siihen ongelmaan, miten niiden monien ihmisten, jotka asuvat vielä yksin mutta eivät tarvitse kotipalvelua vielä, asiat hoidetaan. Juuri näitä ideoita, joita edustaja Risikolla oli, tulemme huomenna konkreettisesti esittelemään. Tulemme pitämään lehdistötilaisuuden, ja ajatus on, että se on sekä alan toimijoille, tuottajille ja kuntajärjestäjille että myöskin ihan laajasti, että ihmiset tietäisivät, mitä oikeuksia heille tässä tilanteessa voisi syntyä. Monella ei ole lähimmäisapua, ja nämä hyvät ideat on otettava käyttöön, niin että kunta viime kädessä [Puhemies koputtaa] veloitetaan pitämään ihmisistä, yli 70-vuo-

Punkt i protokollet PR 28/2020 rd

tiaista, huolta. Huomenna kerrotaan siitä yksityiskohtia, kun tässä minuutissa niitä kaikkia ei voi luetella.

16.12 Paula Risikko kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meillä olisi vielä yksi ehdotus. Varmasti huomenna tulee sitten lisää, mutta tässä yksi: Kokoomuksen ehdotus on, että kotiin taudilta suojautuvia ikäihmisiä ja muita kotiin apua tarvitsevia tuettaisiin palvelusetelillä, jolla olisi mahdollisuus hankkia kotiinkuljetuspalveluita esimerkiksi lääkkeille ja ruoalle ja muille tarvittaville tarvikkeille. Kunnat myöntäisivät setelin niille ikäihmisille, joilla ei ole muuten mahdollisuutta saada apua asiointiin. Tiedän, että meillä ovat lait kunnossa, mutta nyt tarvittaisiin pikkuisen tuoppausta myöskin hallituksen taholta. Toivon, että tämä on siellä teidän reseptikirjassanne ja keinovalikoimassanne. Mitä mieltä tästä olette?

16.13 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin koko tämä ajatus siitä, millä tavalla me voimme palvella tänä vaikeana aikana yli 70-vuotiaita enemmän kotona, on se keskeinen kysymys. Moni voi tarvita sitä lähiapua juuri sen vuoksi, että ei ole niitä nuorempia sukupolvia, jotka juoksuttaisivat kauppakassin ovenpieleen, josta sitten olisi hyvä ovi avata ja ottaa turvallisesti nämä ostokset käyttöön. Tältä osin tarvitaan nyt myöskin luovia ratkaisuja.

Kun tämä valmiuslakipaketti tänään saa sitten viimeisen muotonsa viimeisen sosiaali- ja terveydenhuoltoon liittyvän asetuksen hyväksymisellä, sen jälkeen meillä on mahdollisuus järjestää kuntatyötä sosiaali- ja terveydenhuollossa uudelleen. Me otamme ensinnäkin nyt käyttöön kaikkia niitä ihmisiä tähän käsipareiksi, joita me tarvitsemme sosiaalihuollon näkökulmasta tekemään tätä tärkeää työtä, ettei kukaan yli 70-vuotias joudu yksin tätä vaikeaa aikaa kestämään. Mitä tulee sitten kotihoitoon, siellä ehdottomasti on otettava paljon enemmän ihmisiä töihin, jotta tämä tartuntariski olisi pienempi. Eli mitä vähemmän eri ihmisiä käy [Puhemies koputtaa] ihmisiä palvelemissa kotihoidossa, sitä parempi, ja näitä keinoja on monia. Niistä Risikko esitti jo yhden, ja katsotaan sitten kokonaisuutta tarkemmin tässä, kun on enemmän aikaa.

16.14 Ville Tavio ps (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Tämä on perussuomalaisen mielestä ihan oikein, että eduskunta näyttää nyt esimerkkiä ja osa kansanedustajista on tuolla työhuoneissaan seuraamassa tätä täysistuntoa, eli pidetään etäisyyttä täälläkin. Toivottavasti hallitus johdonmukaisesti nyt sitten myös hoitaa näitä karanteenitoimia, koska suomalaisten terveys on perussuomalaisille kaikkein tärkein asia.

Tuossa meidän pääkysymyksessä kuitenkin nostettiin esiin tämä talouspuoli, ja minäkin tahdon vielä kysyä siitä talouspuolesta, koska nyt tämä pienyrittäjien ahdinko on todellinen, kun ei tiedetä, kuinka kauan tämä tilanne jatkuu. Ruotsi on toiminut niin, muun muassa, että se on jäädyttänyt alvimaksut, eli arvonlisäveroja voi maksaa vasta myöhässä, ja on palautettu myös vuoden alusta maksetut arvonlisäveromaksut. Voisiko hallituskin harkita tätä toimea pienyrittäjille Suomessa?

16.15 Valtiovarainministeri Katri Kulmuni (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvoisa edustaja, kyllä me olemme tämänkin selvittäneet. Valitettavasti on niin, että Suomen ja Ruotsin verojärjestelmät ovat hieman erilaisia, ja kun tilanne on hyvin nopea — meillä ei ole kuin päiviä aikaa saada asioita aikaiseksi — niin me koetamme tehdä sen kal-

Punkt i protokollet PR 28/2020 rd

taisia toimia, jotka me saamme nopeasti nykyisten lakien kautta läpi eduskunnassa nykyisillä järjestelmillä, joten sen takia me olemme ensi vaiheessa, maanantaina, ilmoittaneet tästä isosta 5 miljardin euron paketista, josta itse asiassa iso osa on myös veroja. Se meidän verojärjestelmän muutos on itse asiassa sen kaltainen, että kolme kuukautta voi lykätä sitä veron maksua ja kaiken kaikkiaan kahden vuoden aikana hoitaa sen sitten ja maksaa erissä. Ruotsissa se täytyy maksaa yhdellä kertaa ja yhden vuoden aikana, ja se koskee itse asiassa Suomessa jatkossa useampia veroja kuin Ruotsissa. Joten olemme koettaneet kyllä tehdä tässä ensi vaiheessakin jo monia joustoja, mutta tarvitaan varmasti vielä myös lisää talouden toimia, ja niistä kaikista hyvistä ja nopeista ideoista hallitus on tietenkin kiinnostunut.

16.16 Petteri Orpo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Suomi on suljettu siksi, että me haluamme suojella riskiryhmiä ja heikompia, ja meidän muiden tehtävä on noudattaa nyt näitä neuvoja. Kaikkien pitää, niin kuin mekin nyt tänään täällä teemme, tehdä parhaamme, että virus ei leviä, että näistä kovista keinoista todella on hyötyä. Mutta se, mihin tämä johtaa, on se, että ihmisillä on suuri, suuri hätä tällä hetkellä työpaikoistaan, toimeentulostaan ja yrittäjillä yrityksistään. Meillä on 187 000 yksinyrittäjää, jotka ovat etulinjassa erittäin vaikeassa asemassa, kymmeniätuhansia yrityksiä, joissa laskuille ei ole maksajaa, ja heillä on itsellään omia laskuja. Tämä on kriittinen tilanne. Toimia tarvitaan nyt ja tässä, ja on hyvä, että hallitus huomenna miettii lisää, koska tähän mennessä tehdyt toimet ovat hyvä alku mutta eivät riittäviä nimenomaan siihen akuuttiin kassakriisiin. Tarvitaan toimia: kokoomus kannustaa ja tukee hallitusta joka ainoassa keinossa, joka helpottaa yrittäjien tilannetta. Meidän listaltamme löytyy työnantajamaksujen kolmen kuukauden vapautus, paikallisen sopimisen mahdollistaminen, edes nyt tässä väliaikaisesti, ja sitten yrittäjien sosiaaliturva [Puhemies koputtaa], että se pienyrittäjä voi saada jotain toimeentuloa.

16.18 Elinkeinoministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jaan täysin tilannekuvan edustaja Orpon kanssa. Tilanne on äärettömän vakava, ja tämä on äärettömän vakava nimenomaan pienille yrittäjille, yksinyrittäjille ja pienille yritysmuodoille. Samalla kiitän myös oppositiota siitä, että olemme saaneet teiltä — me olemme saaneet myös sidosryhmiltä — paljon hyviä vihjeitä, mihin tulisi kiinnittää huomiota, ja niitä on koko hallituksen kanssa käyty läpi, ja myös työmarkkinajärjestöjä kiitän samalla.

Huomenna tosiaankin tiedotetaan kokonaispaketista, mitä se tulee olemaan, mutta kyllä se tärkein on tällä hetkellä se pienen yrittäjän tilanne, jonka tase on käytännössä se saldo, joka näkyy pankkiautomaatista otetusta lapusta. Heille minä oikeastaan haluaisin sanoa — minun on väärin sanoa, että hakekaa rahoitusmalleja Finnverasta, me lisäämme sinne miljardoilla mahdollisuuksia — että kyllä se ensimmäinen kontakti on varmaan se oma pankki. [Puhemies koputtaa] Olen vedonnut pankkien toimitusjohtajiin siinä, että he tekevät mahdollisimman selvän ohjeistuksen, miten näitä tapauksia [Puhemies koputtaa] voidaan auttaa.

Puhemies Matti Vanhanen: Minuutin aikaraja.

Frågan slutbehandlad.